

„Prost!“

Črtica. — Spisal F. S. Pavlétov.

Rano zjutraj je bilo.

Topli žarki, jutranjega, majnikovega solnca so posijali skozi malo, z železnimi križi omreženo okno njegove ječe.

Drobni praški so se sukali v teh žarkih in uhajali skozi odprto okno, kakor bi jim ne ugajala ta otožnost, ki je vladala v ječi.

Jetnik se je približal oknu in se naslonil nanj. Na obličju je risala otožnost svoje značilne poteze in njegove oči so z nekim hrepenenjem zrle ven, v prosti jasni svet. Izraz očij je bil izraz trpečega, po svobodi hrepenčega človeka.

Zrl je na bližnjem travniku igrajočo se deco, a zopet pogledal drugam. Saj so ga veseli, igrajoči dečki spominjali na njegovega sinka. Živo si je predstavljal svojega Slavka, kako se je igral lansko leto s sodrugi — a letos? Najbrže se ga tovariši izogibljejo, podé ga iz svoje družbe, ker je sin — tatu. In Slavko plaka, plaka . . .

Jetnik je zrl skozi okno.

Zunaj je tako lepo, tako prijetno. To solnce sije onim zunaj vse lepše. Pomlad jim je prijetnejša. A tu notri? — Med golimi stenami?

Zunaj je tišina. Sladka, veličastna, praznična tišina. Binkošti! Krasni dan, poln poezije, poln miru . . . A tu notri ni miru! On nima miru. In vendar kaj je storil, kaj je zakrivil? — Ni si v svesti nikakega pregreška in je je vendar zaprt. „Ljudje, ljudje! Kaj sem zakrivil?“ — vzdih mu je nehote prišel iz prsi in bežal v jasni dan, kakor bi hotel iti med ljudi in jim pripovedovati o svoji nedolžnosti.

Da! Nedolžen je! To mu pripoveduje njegova čista vest, njegovo mirno srce. Obsojen je bil. Tri dolga, dolga leta. In vendar ni zakrivil ničesar.

V veliki prodajalni je bil nastavljen za blagajničarja in knjigovodjo. Zvest in pošten je bil, kakor cesarski goldinar.

Gospodar ga je ljubil in zanašal se je nanj. Prepuščal mu je vodstvo precej obširne trgovine.

Nekoč pa je izmanjkalo iz blagajnice okoli dva tisoč kron. Edini on je imel ključe v rokah in gospodar. Drugi nihče.

On je kriv. — Njegova vest mu je pričala, da je nedolžen, a druge priče ni imel razun Boga nad seboj in svojo vest. Pri sodnji ti dve priči ne veljata. Njune izjave so prazne . . .

Obsodili so ga na tri leta težke s postom poostrene ječe . . . . Kdo more začrtati muke, ki jih je trpel že tretji mesec. Zaprt, obsojen a nedolžen? Kaj je zakrivil, da trpi? — Ravno on mora biti žrtev družega. Zakaj . . . ?

Molče je gledal skozi omreženo okence in solzica mu je zatrepetala na licu in polzela proti dolgi, črni bradi.

Zakaj on trpi? Ravno on — nedolžen?

Ni si vedel odgovora . . .

Tedaj pa je zapazil v pajčevini muho, ki se je skušala oprostiti iz pogubne pajčevine. A bolj ko je motovilila, vedno bolj se je zapletala. Iz kotička je prilezel pajek in prijel muho. Par trenutkov pozneje je že ni bilo.

Le, perutke so visele na pajčevini. In ko je gledal in gledal to pajčevino... mirilo se je njegovo srce. Kaj je zakrivila muha in ravno ta muha, da jo je ugonobil pajek? Nič . . . Ne — ne! Oni, ki je pripustil vse to, da toliko trpi sam in njegova družina, Oni je vedel, kaj je naredil, zakaj prečudna so pota njegove previdnosti . . .

Se vedno je gledal v pomladni, praznični dan. Mimo okna pa je priletela drobna lastavica in glasno crlikala, kakor bi hotela pozdraviti osamljenega moža, kakor bi mu s svojim petjem hotela odgnati muko in skrb raz njegovega resnega obličja . . .

Dan za dnem je letala mimo okna prav blizu in dan za dnem jo je pozdravljal resni jetnik z besedami:

„Kedaj mi boš prinesla prostost, lastavica moja, kedaj?“

In vedno je kakor v odgovor zacrlikala veselo . . . živahno . . .

* * *

Nekoč pa je ni bilo več, mlade, ljubke lastavice.

Otožni, mrzli dnevi so prišli in odgnali drago ptico proti jugu . . .

Tudi jetnik ni stal več pri oknu . . .

Kmalu po odhodu lastavic so mu prinesli veselo vest, da je prost.

„Prost!“ je vzkliknil in obledel . . .

„Vendar, vendar prost! Nedolžen!“ Solze so mu lile po licu in ni se jim branil.

Hitel je domov, k svojim dragim zopet vesel, zopet srečen in zadovoljen. Gospodar ga je prosil oprostčenja radi obdolžitve, in mu zboljšal službo in plačilo . . .

Njegov Slavko pa je sedaj imeniten gospod, in njegovi sovrstniki ga spoštujejo, cenijo . . .

Tako je . . .

Ribičeva pesem.

Plovi, plovi mirno,
Mali čolnič moj!
Po šumečih valčkih
Pot si vberi svoj!

Plovi, plovi čolnič
Proti bregu tja,
Urno se podvizaj,
Da sva prej domá.

Tam na bregu žena
Čaka me težko,
Čaka mene dete,
Detece mlado.

Čakajo me mati
Že nemirnega srcá,
Plovi, plovi, urno,
Da sva prej domá.

Mirko Osmanbeg.

V svet . . .

Poglej, kako je svet širok,
Kako je ocean globok,
In zvezdice svetlé,
Čemu tedaj solzé! —

Iz duše spodi ves obup,
V nesreči vendar ni sam strup,
So biseri dragí,
Naúki so zlatí.

In té — nanizaj si na nít,
Zaklad je dragocen v njih skrit,
Ki lajšal ti bo pot
In varoval te zmot.

Ljudmila Modičeva.